

Економічні втрати Луганщини у Другій світовій війні

У Другій світовій війні Україні випала героїчна та водночас трагічна роль. На українській землі розірвалися перші ворожі бомби, тут проходили жорстокі криваві битви. На долю нашого народу випали надважкі випробування та злодіяння окупантів. Кожен день цієї страшної війни забирив тисячі людських життів. Немає сім'ї, яка б не обпалило полум'я бойових дій, яка б не зазнала лиха, не втратила своїх близьких

За матеріалами Державного архіву Луганської області

Донбас, з його багатими надрами, посідав особливе місце в загарбницьких планах окупантів. Мешканці Луганського краю влучно порівнювали протистояння нашестю нацистів з обвалом на шахті: живцем поховані люди в очікуванні визволення змушені

самі прокладати шлях до світла. Тим світлом та ковтком свіжого повітря стали зведення інформбюро в середині січня 1943 року. Саме тоді Луганщина, що перебувала під німецькою окупацією, мала змогу першою радіти з приводу вигнання нацистів з України.

Після вдалих боїв під Сталінградом широкомасштабний наступ розпочався по всьому фронту. В ході наступальної операції були звільнені: 16 січня 1943 року – Мілове, 18 січня – Троїцьке, 20 січня – Біловодськ та Станиця Луганська. 14 лютого 1943 року було звільнене місто Луганськ, яке перебувало в окупації 212 днів. Після цього головним завданням було здійснити прорив до Сіверського Дінця. Ані вдень, ані вночі не припинялися бойові дії. На початку вересня територія Луганщини була повністю очищена від нацистських окупантів: 1 вересня – Хрустальний, Северодонецьк; 2 вересня – Перевальськ, Слов'яносербськ, Лисичанськ,

Первомайськ, Алчевськ; 3 вересня – Попасна, Кадіївка, Голубівка.

Під час окупації народному господарству області було завдано величезної шкоди. Тільки у вугільній промисловості було знищено понад 500 шахт, які давали щорічно 40 млн тонн

вугілля. Спалено та зруйновано 2,5 тис. виробничих споруд і близько 5 тис. житлових будинків. Було розграбовано 1075 колгоспів, 110 радгоспів, 51 машинно-тракторна станція. Вивезено майже всю техніку, 198 тис. голів великої рогатої худоби, 107 тис. коней. » 3

Економічні втрати Луганщини у Другій світовій війні

« 1 Великі гіганти хімічної промисловості Луганщини припинили свою діяльність на період війни.

Наприклад, у перші місяці війни добровольцями на фронт із Лисичанського содового заводу пішли 70 осіб, а потім всього до лав добровольців вступили 1200 чоловіків.

На завод замість мобілізованих прийшли жінки, підлітки та літні люди. За короткий період окупації виробнича база заводу була майже повністю знищена. За вказівкою Наркому хімічної промисловості СРСР обладнання заводу було демонтовано і відправлено у тил, у міста Серлитамак (Башкортостан), Чірчік (Узбекистан), Березники (Росія). Збитки заводу за підрахунками спеціальної комісії склали 174 млн крб.

У жовтні 1941 р., через близькість до фронту, Рубіжанський хімічний комбінат почав демонтаж

обладнання і відправку його до міст Уфа і Кемерово (Росія). Всього було відправлено 1900 вагонів з обладнанням, а також 1850 робітників, близько 4,5 тис. членів їхніх сімей, 45 вчителів, 35 професорів і викладачів хіміко-технологічного інституту.

За час німецької окупації м. Рубіжне хімічний комбінат зазнав непоправних втрат – первісток анілінофарбної промисловості був щент зруйнований. Спеціальна комісія визначила збитки, завдані комбінату, у 480 млн крб.

Северодонецький хімічний гігант припинив свою діяльність з початком війни. У вересні 1941 р. розпочався демонтаж та евакуація цехів хімічного комбінату та заводу силікатної цегли. Близько чотирьохсот вагонів було відправлено на Урал до міст Березняки та Губаха (Росія).

Після визволення від німецької окупації бюро Ворошиловград-

ського обласного комітету КП(б) України прийняло постанову про відновлення будівництва хімічного комбінату. У першу чергу було передбачено відновити під'їзні колії, автошляхи, заводи силікатної цегли та ремонтно-механічний, відремонтувати житло. Загалом окупація спричинила матеріальної шкоди на 54,3 млн крб.

Обладнання для комбінату надходило з заводів, що знаходились у тилу, та з аналогічних підприємств Німеччини за рахунок репарації.

Війна і тимчасова окупація завдали колосального збитку конярству Луганщини.

Керівники кінних заводів намагалися евакуювати племінний склад, але табуни попадали в оточення та гинули. Від племінного складу тоді залишилося лише близько 5% поголів'я. Після звільнення від німецьких військ у 1943 році почалося відновлення кінних заводів. Надходять перші підводи з

продовольством та будівельними матеріалами. Спеціалісти починають збирати кінний склад за рахунок поставок полукровних та висококровних коней інших кінних заводів колишнього Радянського Союзу.

Час лікує пекучі рани та віддає від нас події тієї страшної війни, що стала найбільш кривавою в історії людства. Але обов'язок те-

перішніх та прийдешніх поколінь – пам'ятати. Пам'ятаймо всіх, хто наближував ту світлу весну! Пам'ятаймо про значний внесок наших співвітчизників у перемогу над нацизмом! Пам'ятаймо, яким страшним лихом для нашого народу була Друга світова війна! Ця пам'ять робить громаду сильнішою у боротьбі за збереження територіальної цілісності держави.